

POWALIĆ (11) *vb pf*

o prawdopodobnie jasne (tak w po-); a jasne.

inf powalić (2). ◇ *fut 3 sg* powali (2). ◇ *3 pl* powalą (1). ◇ *praet 3 pl m pers* powalili (1). ◇ *con 3 sg m* by powalił (1). [*f* by powaleła.] ◇ *part praet act* powaliwszy (4).

Sł stp notuje, Cn s.v. pokonać kogo, Linde bez cytatu.

Spowodować upadek, przewrócić; iacere humi sternere Calag [w tym: kogo, co (9)] (11) : powáliwfyz koniá/ muśifz ón ząb/ dłotkiem ostry m wćiąć/ tedy mu zász chęć ku iedzeniu przyydzie. SienLek 169v, 169v, 171; RejPos 331v; Nider werffen. Rzućić o ziemię/ et Powálić. Iacere humi. Calag 368a, 367b; Ale skoro do niey przyştąpiłá: [opętana] száty ná niey podárłá/ y powáliwfyz ią/ mięfo ná niey káfalá SkarŻyw 226.

powalić na kogo (2): BielKron 375; Drudzy ná lefiech zárębuią drogi/ álbo drzewá podćieráiy y powalą ná nieprzyacielá. BielSpr 27.

Przen (1) : [Mea est ultio et ego retribuam eis in tempore ut labatur (vczałz aby powaleła) pes eorum [Deut 32/35] Glosy III 102/219]

Zwroty: [»powalić bramy piekielne« = zwyciężyć piekło: W pierwszym dźiesięćku [rózańca]/ [...] przypátrowác się mamy Pánu/ od vmárlych z grobu wftáiacemu Kiedy [...] powáliwfyz bramy piekielne/ [...] y trzećiego dñiá po śmierći [...] powftał z grobu BzowRóz 22.]

»powalić ostatek« = zadać ostateczny cios (1): Bo tuż zá nią [za swawolą] wárterzem [tj. jak wartownik] byega niedońtátek/ Ten gdy się kto zátoczy powáli [!] ońtátek. RejWiz 101v.

a. *Zwyciężyć; przen; abicere, conficere, deturbare, effligere, frangere, iugulare, pessundare, superare Cn (1) :*

Szereg: »przemoc i powalić« (1): Teraz fklenicámi się potykáiy/ iákoby ieden drugiego przemogł y powálił. PowodPr 73.

Synonimy: przewroćić, wywroćić; a. pobić, pogromić, pokonać, poranić, zwyciężyć.

Formacje współrdzenne cf WALIĆ.

Cf POWALONY